

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ
УКРАЇНИ**

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет музичного мистецтва

Кафедра фортепіано

ПРОГРАМА ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
з курсу

ФОРТЕПІАНО

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

освітні програми: «Академічний спів», «Естрадний спів», «Музичне мистецтво естради», «Народні інструменти», «Народний спів», «Оркестрові духові та ударні інструменти», «Оркестрові струнні інструменти», «Хорове диригування», «Акторське мистецтво музично-драматичного театру»

Харків, 2024

УДК 780.616.432(073)

Ф 80

Друкується за рішенням науково-методичної ради ХДАК
(протокол № 6 від 28.11.2024 року)

Укладачі:

Рябуха Н. О., доктор мистецтвознавства, доцент кафедри фортепіано ХДАК

Рум'янцева А. Ю., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри фортепіано ХДАК

Степанова О.Ю., кандидат мистецтвознавства, старший викладач кафедри фортепіано ХДАК

Склярів О. Д., заслужений діяч мистецтв України, професор, зав. кафедри фортепіано ХДАК

Фортепіано : програма та навчально-методичні матеріали з курсу для **Ф 80** здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищої освіти зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво», ОП «Академічний спів», «Естрадний спів», «Музичне мистецтво естради», «Народні інструменти», «Народний спів», «Оркестрові духові та ударні інструменти», «Оркестрові струнні інструменти», «Хорове диригування», «Акторське мистецтво музично-драматичного театру» / М-во культури та стратег. комунікацій України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т музичного мистецтва, Каф. фортепіано ; [уклад.: Склярів О. Д., Рум'янцева А. Ю., Степанова О. Ю., Рябуха Н. О.]. Харків : ХДАК, 2024. 66 с.

Рецензенти:

Кордовська П. А., доктор філософії, старший викладач кафедри загального та спеціалізованого фортепіано ХНУМ імені І.П. Котляревського;

Смородський В.І., кандидат педагогічних наук, доцент, старший викладач кафедри фортепіано КЗ «ХГПА» Харківської обласної ради.

Програма та навчально-методичні матеріали з курсу «Фортепіано» призначені для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Музичне мистецтво» з освітньо-професійних програм: «Академічний спів», «Естрадний спів», «Музичне мистецтво естради», «Народні інструменти», «Народний спів», «Оркестрові духові та ударні інструменти», «Оркестрові струнні інструменти», «Хорове диригування», «Акторське мистецтво музично-драматичного театру». Метою програми є підготовка високопрофесійних фахівців з високим рівнем володіння фортепіано. Формування та розвиток професійних піаністичних вмінь, навичок, компетентностей, необхідних для здійснення фахової діяльності.

УДК 780.616.432(073)

© Харківська державна академія культури, 2024

© Рябуха Н. О., Рум'янцева А.Ю., Степанова О. Ю.,

Склярів О. Д., 2024

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1 ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ З КУРСУ	5
1.1. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	5
1.2. Мета і завдання навчальної дисципліни	5
1.3. Зміст і структура навчальної дисципліни	8
1.4. Очікувані результати навчання	10
1.5. Самостійна робота	11
1.6. Основні принципи самостійної роботи над різними жанрами фортепіанних творів	13
1.7. Індивідуальні завдання	20
1.8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання та підсумкова форма контролю	21
1.9. Критерії оцінювання результатів навчання за 100 бальною шкалою	22
1.10. Методи навчання	23
1.11. Форми поточного та підсумкового контролю	24
1.12. Шкала оцінювання: національна та ECTS	26
1.13. Навчально-методичне забезпечення	26
РОЗДІЛ 2 ОП «АКАДЕМІЧНИЙ СПІВ»	27
2.1. Опис навчальної дисципліни	27
2.2. Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна	27
2.3. Структура навчальної дисципліни	29
РОЗДІЛ 3 ОП «ЕСТРАДНИЙ СПІВ»	30
3.1. Опис навчальної дисципліни	30
3.2. Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна	30
3.3. Структура навчальної дисципліни	31
РОЗДІЛ 4 ОП «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО ЕСТРАДИ»	33
4.1. Опис навчальної дисципліни	33
4.2. Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна	33
4.3. Структура навчальної дисципліни	35
РОЗДІЛ 5 ОП «НАРОДНІ ІНСТРУМЕНТИ»	37
5.1. Опис навчальної дисципліни	37
5.2. Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна	37
5.3. Структура навчальної дисципліни	39
РОЗДІЛ 6 ОП «НАРОДНИЙ СПІВ»	41
6.1. Опис навчальної дисципліни	41
6.2. Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна	41
6.3. Структура навчальної дисципліни	42
РОЗДІЛ 7 ОП «ОРКЕСТРОВІ ДУХОВІ ТА УДАРНІ ІНСТРУМЕНТИ»	43
7.1. Опис навчальної дисципліни	43
7.2. Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна	43
7.3. Структура навчальної дисципліни	46
РОЗДІЛ 8 ОП «ОРКЕСТРОВІ СТРУННІ ІНСТРУМЕНТИ»	47
8.1. Опис навчальної дисципліни	47
8.2. Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна	47
8.3. Структура навчальної дисципліни	50

РОЗДІЛ 9 ОП «ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ»	51
9.1. Опис навчальної дисципліни.....	51
9.2. Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна.....	51
9.3. Структура навчальної дисципліни.....	53
РОЗДІЛ 10 ОП «АКТОРСЬКЕ МИСТЕЦТВО МУЗИЧНО-ДРАМАТИЧНОГО ТЕАТРУ».....	54
10.1. Опис навчальної дисципліни.....	54
10.2. Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна	54
10.3. Програма навчальної дисципліни.....	56
10.4. Структура навчальної дисципліни.....	58
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	60
ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАРНИЙ СПИСОК	64

РОЗДІЛ 1

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ З КУРСУ

1.1. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Вивчення навчальної дисципліни «Фортепіано» сприяє не тільки удосконаленню навичок гри на фортепіано, здобутих у музичних навчальних закладах передвищої освіти, а й розвиткові інтелектуальних здібностей, художнього смаку, загальної музичної культури здобувача освіти.

«Фортепіано» – інтегруюча розвиваюча дисципліна, яка як важлива складова комплексного музичного розвитку здобувачів світи базується на міждисциплінарному підході, що зумовлює використання знань, вмінь та навичок, набутих в ході занять з теорії та історії музичної культури, музичної естетики та з інших фахових дисциплін відповідного профілю.

Одним із найважливіших методичних постулатів курсу «Фортепіано» є дидактичний принцип поступовості в навчанні, тобто принцип поступового ускладнення репертуару та пов'язаних з ним музично-виконавських завдань.

При плануванні індивідуальної програми враховуються особистісні якості здобувача вищої освіти, його музичні здібності, а також рівень загальної та музичної підготовки.

«Фортепіано» як навчальна дисципліна сприяє формуванню здібностей до самооцінки, самоконтролю, самореалізації. Пропонована навчальна програма надає здобувачу освіти можливості самореалізації та прояву креативних здібностей як підчас навчання, так і подальшій професійній діяльності. Курс «Фортепіано» сприяє також вихованню естетичних критеріїв, збагаченню художньо-образного мислення здобувачів.

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс «Фортепіано» займає одне із центральних місць серед обов'язкових дисциплін у структурі навчального плану факультету музичного мистецтва Харківської державної академії культури. Предметом курсу «Фортепіано» є

специфіка фортепіанного виконавства в усіх формах його художнього функціонування.

Мета навчальної дисципліни – підготовка високопрофесійних фахівців з високим рівнем володіння фортепіано. Формування та розвиток професійних піаністичних вмінь, навичок, компетентностей, необхідних для здійснення фахової діяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

- опанування гри на фортепіано в обсязі, необхідному для майбутньої практичної діяльності;
- виконання індивідуальної програми, складеної згідно з програмою курсу;
- освоєння основних видів фортепіанної техніки, постійне удосконалення технічної майстерності (виконання технічних вправ, гам, акордів арпеджіо та різноманітних етюдів);
- опанування різними видами поліфонії (підголосковою, контрастною, імітаційною);
- оволодіння принципами виконання творів крупної форми (фортепіанні концерти, сонати, варіації, твори циклічної форми);
- формування навиків виконання різних за стилем та характером фортепіанних мініатюр;
- опанування специфікою виконання ансамблевих творів;
- визначення виконавських особливостей акомпанементу та їх застосовування у вокально-хорових та інструментальних творах;
- оволодіння навичками читання з листа та транспонування;
- реалізація художньої ідеї твору в досконалій піаністичній формі;
- застосовування знань з теорії та історії музичної культури у виконавській інтерпретації.
- оволодіння різноманітним репертуаром;
- створення репертуарного фонду для майбутньої творчої роботи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати:

- специфіку інструменту фортепіано, клавікорду та клавесину;
- історію розвитку фортепіанного виконавства та специфіку найголовніших етапів (загальну характеристику);
- стильові особливості фортепіанних творів, згідно певного історико-культурного контексту жанру, стилю, епохи (музика епохи бароко, рококо, класицизму, романтизму, імпресіонізму, експресіонізму, авангарду тощо);
- основні етапи та принципи роботи над фортепіанним твором;
- специфіку виконання фортепіанних творів різних за жанром, стилем, характером;
- основні музичні терміни;
- головні принципи аплікатури, педалізації, артикуляції та інших засобів виконавської виразності.

вміти:

- самостійно і грамотно розбирати нотний текст і виконувати напам'ять музичний твір;
- визначати художні, стильові та композиційні особливості твору;
- обирати належні технічні прийоми виконання, що відповідають певним видам фортепіанної фактури;
- використовувати різноманітні засоби виконавської виразності (визначати аплікатуру, педалізацію, артикуляцію, що відповідають виду фортепіанної фактури та композиторському стилю);
- виконувати фортепіанні твори різних жанрів та форм (поліфонія, крупна форма, п'єса тощо);
- формулювати і обґрунтовувати план виконавської інтерпретації;
- виконувати твір для компетентної слухацької аудиторії;
- критично аналізувати та оцінювати своє виконання.

Успішне опанування курсу «Фортепіано» талановитими здобувачами передбачає їх виступи на кафедральних та вузівських концертах, а також на святкових заходах ХДАК та поза її межами.

«Фортепіано» як інтегруюча та розвиваюча дисципліна є частиною комплексного музичного розвитку здобувачів, тобто базується на міждисциплінарному підході, що зумовлює використання в професійній діяльності знань, вмінь та навичок, набутих в ході занять з теорії та історії музичної культури, музичної естетики та з інших фахових дисциплін відповідного профілю.

1.3. Зміст і структура навчальної дисципліни

Курс «Фортепіано» передбачає втілення теоретичних положень та принципів фортепіанної педагогіки у виконавську практику. Одним із найважливіших методичних постулатів курсу «Фортепіано» є дидактичний принцип поступовості в навчанні, тобто принцип поступового ускладнення репертуару та пов'язаних з ним музично-виконавських завдань. При плануванні індивідуальної програми слід враховувати особистісні якості здобувача, його музичні здібності та рівень загальної та музичної підготовки.

Програма з курсу «Фортепіано» розроблена за принципом розподілу навчального матеріалу на змістовні розділи. Кожний розділ є цілісним навчальним об'єктом, що включає визначену кількість індивідуальних аудиторних занять та позааудиторних навчально-виконавських заходів – самостійних занять здобувача вищої освіти. Розділи розподіляються на теми, які у загальних рисах відображають основні види роботи над фортепіанним репертуаром.

Курс «Фортепіано» складають три змістовних розділи, опанування яких зумовлює поступове підвищення виконавської майстерності майбутнього фахівця. Змістовні розділи спрямовані на оволодіння різними жанрами фортепіанних творів, удосконалення технічних можливостей та набуття навиків читання з листа, транспонування, акомпанементу й ансамблевої гри.

Змістовний розділ 1 – «Виконання творів у академічних жанрах»

Цей розділ є базовим, оскільки репрезентований жанрами творів, які складають основу педагогічного репертуару. Розділ формує виконавський

репертуар здобувача, передбачає сольне виконання фортепіанних творів у наступних жанрах:

- Поліфонічний твір;
- Твір крупної форми (сонатне алегро, варіації, рондо);
- Твір малої форми (фортепіанні мініатюри різні за стилем, характером та жанром).

Тема 1. Робота над проблемами музичного (нотного) тексту.

Тема 2. Робота над засобами музичної виразності.

Тема 3. Встановлення жанрових особливостей.

Тема 4. Визначення стильової специфіки.

Тема 5. Побудова драматургії та визначення архітектоніки.

Тема 6. Робота над втіленням художнього образу.

Тема 7. Створення індивідуальної виконавської інтерпретації.

Змістовний розділ 2 – «Розвиток технічної майстерності»

Розділ спрямований на удосконалення технічних можливостей здобувачів вищої освіти. Передбачає накопичення досвіду виконання технічних вправ, гам та етюдів на різні види техніки.

Тема 8. Робота над артикуляцією та звуковою рівністю.

Тема 9. Робота над звільненням ігрового апарату.

Тема 10 Узгодження технічних і художніх задач.

Змістовний розділ 3 – «Оволодіння навичками акомпанементу»

Призначений для освітньо-професійних програм: «Народний спів», «Естрадний спів», «Академічний спів» і «Хорове диригування».

Тема 11. Відпрацювання вміння концентрації уваги.

Тема 12. Розвиток швидкої реакції на зміни тексту.

Тема 13. Виховання відчуття партнерства (акомпанемент, ансамбль).

Специфіка курсу «Фортепіано» полягає в його практичній спрямованості й важливості постійного удосконалення, що зумовлює необхідність паралельного освоєння всіх змістовних розділів упродовж семестру. Змістова структура навчальної дисципліни при цьому лишається незмінною, але кожен семестр

розділи опрацьовуються на новому навчальному (репертуарному) матеріалі згідно з індивідуальним планом здобувача. Кількість розділів і тем може варіюватися в залежності від освітньо-професійної програми.

1.4. Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти має оволодіти знаннями, вміннями, навичками, необхідними для здійснення фахової діяльності у сфері музичного мистецтва та викладання спеціальних дисциплін. Зокрема, після закінчення курсу «Фортепіано» здобувач освіти мусить демонструвати достатньо високий рівень фортепіанно-виконавської майстерності, для чого йому потрібно:

- освоїти методи роботи над поліфонією;
- оволодіти принципами роботи та виконання творів крупної форми (фортепіанні концерти, сонати, варіації, твори циклічної форми);
- опанувати особливості виконання фортепіанних мініатюр різних за жанром, стилем, характером;
- освоїти основні види фортепіанної техніки, (виконання технічних вправ, гам, акордів арпеджіо та різноманітних етюдів);
- аналізувати фортепіанні твори та визначати стильові, художні та композиційні особливості з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту;
- відтворювати емоційно-образний зміст фортепіанного твору;
- застосовувати знання з теорії та історії музичної культури у створенні виконавської інтерпретації;
- освоїти акомпаніаторські навички для застосовування у вокально-хорових творах;
- оволодіти навичками читання з листа та транспонування;
- володіти термінологією фортепіанного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом;
- критично аналізувати та оцінювати своє виконання;

- набути навичок роботи з музикознавчою та методичною літературою.

1.5. Самостійна робота

Самостійна робота здобувача є невід’ємним продовженням практичних індивідуальних аудиторних занять з викладачем. Цей вид роботи зумовлює розвиток індивідуальних здібностей здобувача, сприяє його самореалізації, активізації творчого потенціалу й самоорганізації навчальної діяльності.

Від якості самостійної роботи здобувача залежить темп зростання виконавської майстерності майбутнього фахівця. Завдання для самостійної роботи ґрунтуються на основі зауважень викладача, одержаних у процесі практичних індивідуальних занять. Індивідуальна програма включає твори різних жанрів, що зумовлює вибір специфічних видів завдань для самостійної роботи залежно від індивідуальних здібностей та рівня підготовки здобувача.

Принципово важливим у самостійній роботі над фортепіанним твором є розкриття взаємозв’язку художнього змісту, особливостей музичної композиції та принципів формоутворення. Прагнення до найглибшого і всебічного розуміння художнього задуму твору допомагає у творчому процесі виконавської інтерпретації. Опанування здобувачем ефективних методів роботи над музичним твором має стати основою для майбутнього професійного становлення молодого фахівця в якості керівника різноманітних музичних колективів, оркестрів, викладача музичних шкіл, студій тощо.

Головними завданнями самостійної роботи здобувача є:

- грамотний розбір нотного тексту;
- ретельне виправлення помилок та зауважень зроблених викладачем;
- вдосконалення піаністичної майстерності шляхом оволодіння основними видами фортепіанної техніки, фактури та елементами виконавської виразності;
- розвиток музичних здібностей та виконавської майстерності шляхом ретельного опрацювання музичного матеріалу;
- визначення та вживання в стилістику твору;
- усвідомлене (за тональним планом) вивчення творів на пам’ять;
- критичне відношення до свого виконання;

- розширення теоретичних знань з методики роботи над фортепіанною технікою та виконавською інтерпретацією: ознайомлення з музикознавчою літературою, навчально-методичними посібниками з курсу;
- прослуховування грамзаписів та ознайомлення з виконавськими інтерпретаціями провідних піаністів минулого та сучасності.

Самостійна робота здобувача має спрямовуватися на усунення проблемних моментів у виконанні програми. Здобувач мусить опанувати теоретично обґрунтовані викладачем прийоми подолання недоліків, самостійно допрацьовувати позначені на індивідуальних заняттях теми. Кількість тем може варіюватись в залежності від освітньо-професійної програми.

Для освітньо-професійних програм «Музичне мистецтво естради», «Народні інструменти», «Оркестрові духові та ударні інструменти», «Оркестрові струнні інструменти», «Акторське мистецтво музично-драматичного театру» теми самостійної роботи відповідають номерам 1-10. Для освітньо-професійних програм «Народний спів», «Естрадний спів», «Академічний спів» і «Хорове диригування» теми самостійної роботи відповідають номерам 1-13.

№	Назва теми
1.	Робота над проблемами музичного тексту.
2.	Робота над засобами музичної виразності.
3.	Встановлення жанрових особливостей.
4.	Визначення стильової специфіки.
5.	Побудова драматургії та визначення архітектоніки.
6.	Робота над втіленням художнього образу.
7.	Створення індивідуальної виконавської інтерпретації.
8.	Робота над артикуляцією та звуковою рівністю.
9.	Робота над звільненням ігрового апарату.
10.	Узгодження технічних і художніх задач.
11.	Відпрацювання вміння концентрації уваги.
12.	Розвиток швидкої реакції на зміни тексту.
13.	Виховання відчуття партнерства (акомпанемент, ансамбль).

1.6. Основні принципи самостійної роботи над різними жанрами фортепіанних творів.

Робота над технічними вправами

Технічні вправи сприяють розвиткові піаністичного апарату, оволодінню найважливішими видами фортепіанної фактури та типовими формулами викладення матеріалу.

Технічні вправи спрямовані на подолання певних видів труднощів: підкладання першого пальця, позиційна гра legato та переміщення їх в різні регістри, виконання різних послідовностей, арпеджіо, акордів, октав, подвійних нот, мелізмів тощо. Такими «ключами» до удосконалення фортепіанної техніки повинен володіти кожний сучасний музикант. У роботі над вправами вкрай важливі чіткість та системність виконання завдань, внутрішня зібраність, ритмічна організованість, вміння сконцентровано працювати над основними фактурними формулами (ядром піаністичних труднощів).

Значення технічних вправ полягає в тому, що вони сприяють раціоналізації процесу навчання.

Робота над гамами

При роботі над технікою (зокрема над гамами, арпеджіо, акордами), слід урахувати, що поліпшення технічного рівня не повинно бути самоціллю, а завжди має бути спрямоване на вирішення художніх завдань.

Серед головних недоліків у технічному розвитку піаніста є напруження рук, скованість піаністичного апарату, що часто буває пов'язано з використанням недоцільних піаністичних прийомів, які не відповідають художнім завданням. Наприклад, при грі гам та арпеджіо, головною метою стає досягнення чіткості і швидкості, а питання якості звуку, фразування, дихання, гнучкості і пластичності рук часто ігноруються. Причиною перевтомлення ігрового апарату може бути недостатність уваги до культивування відчуття свободи у зап'ястках, ліктях і плечах, що свідчить про відсутність усвідомлення під час занять. Технічний апарат має підпорядковуватися всім проявам музичної волі.

Чинники, які сприяють удосконаленню піаністичного апарату:

- гнучкість і пластичність рук;
- зв'язок і взаємодія всіх ділянок апарату при «ведучих», «живих», активних пальцях;
- спрямованість та економічність рухів;
- свідоме управління технічним процесом;
- позитивний звуковий результат як необхідний підсумок роботи над технікою.

Робота над етюдом

Введення конструктивних етюдів до програми має базуватися на принципі необхідності опанування різноманітними видами техніки та типами фактури для всебічного розвитку піаністичного апарату здобувача. Використання етюдів в процесі оволодіння інструментом «фортепіано» створює передумови для всебічного вдосконалення техніки.

Специфіка жанру етюдів полягає в необхідності підпорядкування технічних виконавських завдань художнім, тобто відтворенню художнього образу. Робота над якістю звучання, над фразуванням навіть в елементарних технічних фігураціях, відтворення всіх деталей голосоведіння – все це є запорукою успішного подолання технічних труднощів етюдів.

При ознайомленні з новим етюдом, варто зробити аналіз фактури, технічних труднощів та визначити способи їх подолання (гру в різних темпах, ритмічні варіанти, транспонування всього етюдів або його окремих частин в інші тональності, підбір спеціальних вправ до основного виду техніки етюдів). В кожному окремому етюдів слід обирати засоби, які доцільні для реалізації поставленої мети.

Робота над поліфонічним твором

Роботу над поліфонічним твором доцільно починати з вивчення кожного голосу окремо, спочатку по нотах, потім напам'ять. При цьому увагу слід сконцентрувати не тільки на виконанні подробиць нотного тексту, але і на інтонуванні мелодії (де це не заперечує характер художнього образу твору).

Настуні етапи – об'єднання двох (трьох, чотирьох) голосів. У трьох-чотирьох голосних творах також необхідно опрацювати по 2-3 голоси в різних сполученнях, з обов'язковим дотриманням точної аплікатури в обох руках.

Якісне опрацювання партій кожної руки необхідно для впевненого виконання поліфонічної п'єси на естраді, де, окрім слухової пам'яті, величезне значення має і пам'ять моторна.

Поліфонічний твір, що вивчається, слід поділити на декілька невеличких частин. Кожну з них здобувач повинен вміти починати грати на пам'ять двома руками разом і кожною рукою окремо.

Об'єднання всіх голосів у звукову цілісність – якісно новий етап, який потребує усвідомленої роботи. В цьому випадку виконавець повинен створювати інтерпретаційний план, який об'єднує всю музичну тканину в єдине ціле і таким чином відтворює художній зміст твору.

Робота над твором крупної форми

Твори крупної форми, з навчального репертуару здобувача, поділяються на декілька основних типів та жанрів: варіаційні цикли, рондо та твори сонатної форми (сонати, сонатини).

Під час роботи над варіаціями необхідно детально простежити всі засоби драматургічного розвитку циклу та пов'язані з ним засоби виразності. У варіаційних циклах композиторів-класиків найчастіше це – ритмічні та фактурні зміни у темі, зміни регістрів, динаміки, гармонійного супроводу тощо. У варіаціях композиторів-романтиків зміни, що відбуваються у процесі розвитку теми більш вільні і відповідають художнім принципам стилю.

Одне з найважливіших завдань в роботі над варіаціями та рондо – дотримання єдності темпу (що заданий на початку твору у темі) протягом усього твору (окрім випадків, що обумовлені самим композитором).

Щоб подолати труднощі пов'язані з композиційною та драматургічною побудовою циклу, слід вже під час розбору нотного тексту визначити кульмінаційну вершину циклу, уявити найбільш доцільний темп, визначити

жанрові особливості кожної варіації, а також всі зміни динаміки, агогіки, настрою та душевного стану.

Робота над сонатною формою є дуже копіткою і художньо складною. Драматургічне співставлення тем головної і побічної партій у сонатному *allegro* та їх тісний взаємозв'язок у розробці, вимагають від виконавця діалектичного мислення, вміння швидко переключатися та емоційно-образно відтворювати різні образні сфери.

Під час роботи над сонатою здобувач повинен чітко усвідомлювати структуру твору та його окремих частин, визначати функції, які виконує та чи інша тема, партія, частина форми сонатного *allegro*. Дуже важливо під час ознайомлення з твором проаналізувати його тональний план, що допоможе правильно орієнтуватися у його драматургічній побудові. Іншим важливим моментом повинно стати усвідомлення трансформацій, які сталися з темами протягом розвитку твору. Це надасть змогу правильно побудувати динамічний і драматургічний план сонатного *allegro*, логічно підійти до вирішення художніх завдань, пов'язаних із виконанням твору.

Робота над п'єсою

Фортепіанні твори малої форми в навчальному репертуарі займають одне із вагомих місць, оскільки сприяють розвиткові творчих здібностей здобувача, формують навички створення виконавської інтерпретації, виявляють рівень володіння фортепіано.

Протягом навчання здобувач повинен вивчати фортепіанні мініатюри різні за стилем, жанром, характером образності та типом музичного висловлювання (кантиленного та моторно-рухливого).

Фортепіанні мініатюри кантиленного характеру розвивають у здобувача мистецтво «співу на інструменті», формують навички інтонування. Такі п'єси сприяють розвиткові музичальності, художньо-виконавської ініціативи здобувача. Часто для кантиленних п'єс характерним є основний художній принцип мініатюри – монообразність та монодраматургія. У таких творах найчастіше перевага надається одній темі, виразність мелодії завжди підтримується ладо-гармонійною сферою.

У відтворенні кантиленної мелодії на фортепіано важливим є внутрішнє відчуття її виразної особливості, обрання характерного тактильного відчуття торкання до клавіатури. Важливо також відчувати зв'язок педалізації не тільки з інтонуванням мелодії та зміною гармонії, але й з темпо-динамічною стороною виконання.

П'єси рухливого, віртуозного характеру висувають перед виконавцем зовсім інші завдання. Насамперед техніка в таких п'єсах повинна бути не метою, а засобом для відтворення художнього образу. В практиці самостійної роботи над п'єсами віртуозного типу слід звернутися до методу використання різних темпових варіантів. Неможна постійно грати п'єсу в швидкому темпі, також як і не рекомендується довгий час стримувати себе від спроб піднімати темпову планку. Під час виконання невеликого фрагменту твору при підході до технічно складного епізоду, корисно навмисно уповільнити темп і дещо посилити звук з метою збільшення слухового та рухового контролю за метричною та звуковою точністю.

Опанування метричної точності звучання й природності піаністичних рухів в пасажах, які побудовані на безперервному повторі позиційних формул, сприяє прийом технічного перегрупування з узгодженням із звуковисотним малюнком пасажу.

Творча ініціатива здобувача в його самостійній роботі над елементами віртуозності в п'єсі повинна зосереджуватися на таких основних моментах:

1. рухливість та незалежність пальцевих рухів в їх безпосередньому зв'язку з вільними, пластичними об'єднуючими рухами всієї руки;
2. метрична точність і динамічна рівність звучання у фактурі повільних пасажів;
3. постійна зміна напруження та розслаблення м'язів як необхідна умова, що забезпечує свободу, рухливість і колористичні фарби виконання;
4. узгодження пружних рухів кисті з обертанням рухів усієї руки, що полегшує подолання труднощів пальцевої гри та впливає на тембральний окрас звучання;
5. злиття ритму піаністичних рухів з ритмом пульсації музики;
6. пластичне слідування рухів руки відповідно до звуковисотної спрямованості мелодичного малюнку пасажів;
7. координування піаністичних рухів у складних прийомах фактури в окремих партіях кожної руки.

Робота над транспонуванням та читанням з листа

Транспонування є також важливим видом професійної діяльності майбутнього фахівця, оскільки підготовлює здобувача до роботи в музичних колективах, оркестрах, вокальних і інструментальних ансамблях тощо. Транспонування базується на теоретичних знаннях з дисциплін сольфеджіо і гармонії, тому необхідно перед початком транспонування зробити гармонічний аналіз твору, розібрати які гармонічні послідовності є в нотному тексті.

При читанні нот з листа здобувач повинен перш за все досягнути твір в цілому. Для чого варто перед виконанням звернути увагу на головні деталі тексту, музичну інформацію, що міститься в термінах, авторських ремарках, музичних знаках та поняттях, позначеннях артикуляції, аплікатури, педалі тощо. Деякі елементи музичного тексту – другорядні голоси, менш значимі звуки у акордах, нюансування – можуть залишатися поза увагою виконавця. При читанні з листа треба прагнути виконати твір без зупинок, у належному темпі, близьким до реального.

Робота над фортепіанним ансамблем

Вивчення ансамблевих творів поглиблює уяву здобувачів про закономірності їх виконання, висуває перед виконавцями специфічні вимоги, зумовлені необхідністю співіснування в партнерському тандемі.

Ці вимоги зумовлені метою, яка постає перед партнерами ансамблю і яка полягає в спільно продуманій інтерпретації твору. Досягнення партнерського відчуття можливе при напрацюванні обома партнерами узгодженості всіх виконавських прийомів під час втілення художнього образу. Основна задача кожного виконавця – учасника ансамблю – виявити, осмислити та створити у власній уяві чіткий звуковий образ усього твору, а не конкретної партії.

На початку самостійної роботи необхідно грати всю ансамблеву партитуру з метою ознайомлення із загальним звучання твору. При цьому припустимі пропуски другорядних голосів, окремих елементів музичної тканини. На всіх етапах роботи особлива увага партнерів має зосереджуватись на формуванні вміння чути весь звуковий комплекс, знаходити правильні звукові

співвідношення. При виконанні ансамблевого твору необхідно вдумливе, детальне вивчення авторського тексту з точки зору побудови мелодії, гармонії, форми, принципів розвитку, що дає можливість глибше зрозуміти і відтворити зміст, характер художнього образу твору.

Робота над інструментальним ансамблем

Для подальшої практичної діяльності майбутніх музичних працівників необхідно вміти акомпанувати на фортепіано солісту або ансамблю, а також узгоджувати фортепіанну партію з партіями інших інструментів в ансамблях народних, духових, естрадних інструментів, в яких партія фортепіано є рівноправною.

Напрацювання навиків ансамблевої (дуетної) гри, передбачає:

- досягнення синхронності, немовби єдиного дихання партнерів;
- досягнення рівноваги, правильного звукового балансу;
- вирішення проблеми артикуляції;
- дотримання спільності ритмічного пульсу;
- долання труднощів поліритмії;
- використання особливих тембрових можливостей інструмента;
- уміння слухати і відчувати партнера.

В ансамблевій грі виховується почуття колективного ритму, досягається естетичне задоволення від спільного успішного виконання музичних творів. Зважаючи на те, що, як правило, ансамблева гра виноситься на самостійне опрацювання, необхідно пропонувати здобувачам такі твори, які не потребують багаточасової копіткої роботи і дають можливість продемонструвати цікаві для виконавців і яскраві в ансамблевому відношенні партії обох партнерів.

Робота над акомпанементом до вокального твору

Робота над акомпанементом до вокального твору висуває перед здобувачем специфічні завдання.

По-перше, це труднощі в переосмисленні фортепіано із сольного інструмента, в інструмент, що супроводжує вокальну мелодію і відіграє, певною мірою, другорядну роль. Крім цього, виникають специфічні завдання, пов'язані із

поєднанням інструментального супроводу з вокальною мелодією, яка підпорядковується певній артикуляції, пунктуації, агогіці. Акомпаніатор повинен постійно прислуховуватись до вокальної партії, повторюючи всі її цезури, паузи, динамічний план.

На першому етапі роботи над акомпанементом необхідно стежити за вокальним рядком, підпорядковуючи йому супровід. Акомпаніатор повинен добре знати вокальну партію, що дасть йому можливість уявити характерні особливості цієї партії, специфічні труднощі та знайти правильні засоби вирішення музично-художніх завдань.

Слід зважити, що у вокальній музичній літературі зустрічаються різні партії фортепіано, а саме: звичайний супровід; супровід з елементами сольного музикування; доповнення вокального образу фортепіанними фарбами; контрапунктне протиставлення образів у вокальній та фортепіанній паріях.

Усвідомлений підхід до фортепіанної партії в кожному конкретному вокальному творі дозволяє визначити функції фортепіано, як інструменту, що лише супроводжує праттю вокаліста, або є рівноправним партнером вокаліста.

Зважаючи на обмеженість часу, що планується для цієї форми занять, потрібно обирати для вивчення такі твори, в яких, поряд із незначними технічними труднощами перед акомпаніатором висувалися б серйозні й цікаві художні завдання.

Робота над розспівками

Робота над розспівками має на меті вдосконалення вокально-інтонаційної точності, ритмічного чуття, а також координації рухів і гнучкості рук. Розспівки розвивають відчуття тональної стабільності, навчають контролю за диханням і звуковидобуванням, що є основою музичної виразності. Цей вид діяльності допомагає у вдосконаленні артикуляції, динамічного відчуття, а також закладає основи музикальності та виконавської виразності.

1.7. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання з курсу фортепіано розробляє викладач для самостійної роботи кожного здобувача. Темі індивідуальних завдань збігаються

з темами самостійної роботи та віддзеркалюють все розмаїття проблем, пов'язаних з удосконаленням виконавської майстерності здобувача.

1.8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання та підсумкова форма контролю.

Демонстрування запланованих результатів навчання здійснюється через виконання здобувачем вищої освіти фортепіанних творів індивідуальної програми. Засобом оцінювання є прослуховування фортепіанних творів індивідуальної програми у виконанні здобувача освіти.

Рівень досягнення запланованих результатів навчання перевіряється за допомогою поточного та підсумкового контролю.

Політика оцінювання. Перевірка рівня вивченості фортепіанних творів та виправлення помилок здійснюється на кожному індивідуальному занятті протягом семестру. Зважаючи на специфіку курсу «Фортепіано», а саме: поступовість набуття професіональних виконавських навичок оцінювання кожного розділу програми здійснюється після опрацювання всіх тем. Оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених здобувачам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу здобувача. У випадку не виконання здобувачем усіх передбачених робочою програмою форм поточного контролю він не допускається до екзамену.

За рішенням кафедри здобувачам, які брали участь в позанавчальній виконавській діяльності (виконавські конкурси, фестивалі), присуджуються додаткові бали, кількість яких залежить від об'єму виконаної роботи та значимості досягнутих результатів.

Політика академічної поведінки та доброчесності. Використання під час аудиторної роботи гаджетів припустимо виключно з навчальною метою. Звук виклику мобільного телефону має бути відключеним. Під час роботи в аудиторії необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем. У разі загострення конфлікту він має обговорюватися у порядку, визначеному

відповідним положенням ХДАК. Норми академічної етики: дисциплінованість; відповідальність; дотримання субординації; академічна доброчесність.

1.9. Критерії оцінювання результатів навчання за 100 бальною шкалою

Рівні навчальних досягнень	ECTS	Оцінка навчальних досягнень за національною шкалою та критерії оцінювання	
1. Початковий 0-34 балів	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Наднизький рівень виконання: відсутність елементарних навичок роботи над фортепіанним репертуаром; неспроможність виконати твір на пам'ять у повному обсязі; емоційна та м'язова скутість; невиконання основних завдань із аудиторної та самостійної роботи над індивідуальною програмою.
35-59 балів	Fx	не зараховано з можливістю повторного складання	Низький рівень виконання: безпорадність у виконавському відношенні; погане знання тексту; слабкий слуховий контроль; недбалість у роботі над фортепіанним репертуаром; невиконання в повному обсязі основних завдань з аудиторної та самостійної роботи над індивідуальною програмою; фрагментарні знання з проблем фортепіанного виконавства.
2. Середній 60-63 балів	E	задовільно	Посередній художньо-технічний рівень виконання: знання тексту фортепіанних творів на низькому рівні; брак творчої активності й виконавської самостійності; посередній рівень сценічної культури; фрагментарне володіння навичками роботи над фортепіанним репертуаром; виконання не всіх завдань із аудиторної та самостійної роботи над індивідуальною програмою; слабкі знання з проблем фортепіанного виконавства.
64-73 балів	D		Задовільний рівень виконання: елементарні професійні навички; значні недоліки технічного та художнього характеру; проблемне розкриття образного задуму твору; обмежені технічні можливості; проблемне туше; відсутність наполегливої, старанної систематичної роботи над індивідуальною програмою; неповні знання з проблем фортепіанного виконавства.
3. Достатній 74-81 балів	C		Достатній рівень виконання: сумлінно вивчений текст фортепіанних творів, але виконанню не вистачає драматургічної переконливості; випадкові текстові помилки, технічні погрішності, а також проблемне відтворення стильових особливостей творів; основні завдання із аудиторної та самостійної роботи над індивідуальною програмою виконі; достатні навички роботи над фортепіанним твором і

			знання з проблем фортепіанного виконавства.
82-89 балів	В	добре	Переконаливе усвідомлене трактування фортепіанних творів, але без прояву яскравої виконавської індивідуальності: незначні помилки текстового характеру випадкові зупинки або виправлення; недостатньо досконале використання засобів виконавської виразності (інтонування, педалізація, туше, штрихи); добре, але недостатньо систематичне і результативне виконання основних завдань із аудиторної та самостійної роботи над індивідуальною програмою; достатні знання з проблем фортепіанного виконавства та добрий загальнокультурний рівень.
4. Високий 90 – 100 балів	А	відмінно	Якісна виконавська інтерпретація фортепіанних творів. Систематична, цілеспрямована, результативна (аудиторна та самостійна) робота над індивідуальною програмою і розвитком виконавської майстерності. Яскраве, бездоганне виконання, в якому продемонстровано на високому рівні: глибоке розуміння музичної драматургії, володіння комплексом виразних засобів, відтворення стилістичних особливостей творів, успішне подолання всіх піаністичних труднощів, майстерне володіння інструментом, впевнене знання програми, об'єктивна інтерпретація, емоційне наповнення, виконавська воля. Вільне орієнтування в музичному матеріалі курсу, високий загальнокультурний рівень.

1.10. Методи навчання

В процесі роботи над теоретичним та практичним матеріалом курсу під час аудиторних занять застосовуються:

- пояснювально-ілюстративний метод – викладач пояснює як основи теорії та практики фортепіанного виконавства у джазі;
- репродуктивний метод – відтворення здобувачем того, що пояснив та показав педагог (сприяє формуванню знань, навичок і вмінь, формує основні розумові операції (аналіз, синтез, узагальнення);
- метод проблемного викладу – педагог не тільки формулює теоретичну або практичну проблему, а й пропонує спосіб її подолання з допомогою порівняння різних підходів і точок зору;

- частково-пошуковий – активний пошук рішення практичних та теоретичних задач (наприклад – визначення стилю певного музичного фрагменту) на основі загальноприйнятих методичних принципів;
- словесний метод – слово (розповідь, бесіда);
- практичні методи: здобувачі одержують знання й уміння, виконуючи практичні дії за фортепіано;
- наочні методи: джерелом знань є наочні приклади (ілюстрування, показ педагога).
- ділова гра (один зі здобувачів вищої освіти виконує роль педагога) як метод активного навчання сприяє активізації мислення, підвищенню самостійності, наближенню навчання до професійної діяльності.

1.11. Форми поточного та підсумкового контролю

№ з/п	Вид контролю	Методи контролю
1.	Поточний	Перевірка та оцінювання рівня технічної майстерності та навичок акомпанементу. Поурочна перевірка якості самостійного опрацювання творів індивідуальної програми
2.	Самостійна робота	Перевірка самостійної роботи здобувачів
3.	Підсумковий контроль	Залік – прослуховування фортепіанних творів з індивідуальної виконавської програми здобувачів.

Поточний контроль.

Перевірка та поточне оцінювання технічної майстерності та навичок акомпанементу. Оцінка виставляється відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених здобувачам ритеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу здобувача.

Оцінка поточного контролю складається з оцінок, які здобувач отримує за опрацювання комплексу тем розділів. Наприкінці семестру (після підсумкового контролю) оцінки складаються і отримана сума поділяється на кількість розділів. Отримана середня кількість балів стає підсумковою оцінкою за семестр.

Також протягом семестру на кожному індивідуальному занятті відбувається перевірка якості опрацювання фортепіанних творів індивідуальної програми здобувачів освіти, означаються шляхи подолання виконавських проблем та методи удосконалення виконавської майстерності згідно з індивідуальними особливостями кожного здобувача.

Підсумковий контроль.

Перевірка (шляхом прослуховування) й оцінювання інтерпретації запланованих та зафіксованих в індивідуальних планах творів у виконанні здобувачів вищої освіти реалізуються наприкінці семестру через залік або екзамен.

Оцінка виставляється за перший розділ робочої програми (після опрацювання всіх тем) відповідно до розроблених викладачем та заздалегідь оголошених здобувачем критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу здобувача.

Індивідуальну семестрову виконавську програму здобувача вищої освіти складають наступні жанри творів: поліфонічний твір, твір крупної форми, п'єса малої форми.

Оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти з дисципліни «Фортепіано» здійснюється за 100-бальною шкалою.

Підсумкове оцінювання відбувається за наступними критеріями:

- якість виконання завдань самостійної роботи здобувачів;
- ступінь майстерності виконання індивідуальної семестрової виконавської програми.

Відпрацювання пропущених занять. Здобувач може відпрацювати пропущене заняття (згідно взаємоузгодженого розкладу). У випадку не виконання здобувачем усіх передбачених робочою програмою форм поточного контролю він не допускається до заліку.

Перерахування результатів вивчення навчальної дисципліни. За рішенням кафедри здобувачам, які брали участь у виконавських конкурсах та

фестивалях, присуджуються додаткові бали, кількість яких залежить від об'єму виконаної роботи на значимості досягнутих результатів.

1.12. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики		для заліку
90 – 100	A	5	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	4	Добре	
74 – 81	C			
64 – 73	D	3	задовільно	
60 – 63	E			
35 – 59	FX	2	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням		не зараховано з обов'язковим

1.13. Навчально-методичне забезпечення

1. ОПП відповідної програми;
2. робоча програма та силабус з курсу «Фортепіано»;
3. методичні розробки та рекомендації з курсу «Фортепіано»;
4. посібники з курсу «Фортепіано»;
5. нотні матеріали;
6. аудіо-, відеозаписи.

РОЗДІЛ 2. ОП «АКАДЕМІЧНИЙ СПІВ»

2.1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни			
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Обов'язкова			
Розділів – 3 Тем – 13	Спеціальність 025 Музичне мистецтво	Рік підготовки:			
Загальна кількість годин – 180 год.		1-й	2-й		
	Тижневих годин: індивідуальних: Аудиторних – 1 год. на тиждень самостійної роботи: 1 семестр – 2 год. 2 семестр – 1 год. 3 семестр – 1 год. 4 семестр – 2 год.	Освітня програма: Академічний спів	Семестр		
1			2	3	4
Індивідуальні аудиторні (год)					
20			10	10	20
	Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)	Самостійна робота (год.)			
		40	20	20	40
		Форма контролю: 1, 2, 3 семестр – залік 4 семестр - екзамен			

Співвідношення кількості годин індивідуальних аудиторних занять до самостійної роботи становить: 60/120 (1/2)

2.2. Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна

Загальні компетентності:	
ЗК 4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 7	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК 12	Здатність працювати автономно;
ЗК 13	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість;
Фахові компетентності:	

СК 1	Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.
СК 2	Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у вокально-виконавській діяльності.
СК 3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
СК 4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
СК 5	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
СК 7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом, використовувати професійні знання у практичній діяльності.
СК 9	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
СК 11	Здатність оперувати професійною термінологією.
СК 12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності
СК 17	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
СК 18	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання

РН 1	Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.
РН 2	Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого / хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів.
РН 4	Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
РН 5	Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію;
РН 8	Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
РН 10	Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.

PH 12	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
PH 15	Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.
PH 17	Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

2.3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Усього	у тому числі				
Л		інд.	Л	.	с.р.	
	а	б				
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1. Виконання творів у академічних жанрах						
Тема 1. Робота над проблемами музичного тексту	26		10			16
Тема 2. Робота над засобами художньої виразності	24		10			14
Тема 3. Встановлення жанрових особливостей	14		4			10
Тема 4. Визначення стильової специфіки	14		4			10
Тема 5. Побудова драматургії та визначення архітекτονіки.	18		8			10
Тема 6. Робота над втіленням худ. образу	16		4			12
Тема 7. Створення індивідуальної виконавської інтерпретації	14		2			12
Разом за змістовим розділом 1	126		42			84
Розділ 2. Розвиток технічної майстерності						
Тема 8. Робота над артикуляцією та звуковою рівністю	12		4			8
Тема 9. Робота над звільненням ігрового апарату	12		4			8
Тема 10. Узгодження техн. та худ. задач	12		4			8
Разом за змістовим розділом 2	36		12			24
Розділ 3. Оволодіння навичками акомпанементу.						
Тема 11. Відпрацювання вміння концентрації уваги	6		2			4
Тема 12. Розвиток швидкої реакції на зміни тексту	6		2			4
Тема 13. Виховання відчуття партнерства	3		2			4
Разом за змістовим розділом 3	18		6			12
Усього годин	180		60			120

РОЗДІЛ 3. ОП «ЕСТРАДНИЙ СПІВ»**3.1. Опис навчальної дисципліни**

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни			
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Обов'язкова			
Розділів – 3 Тем – 13	Спеціальність 025 Музичне мистецтво	Рік підготовки:			
Загальна кількість годин – 180 год.		1-й	2-й		
	Тижневих годин: індивідуальних: Аудиторних – 1 год. на тиждень самостійної роботи: 1 семестр – 2 год. 2 семестр – 1 год. 3 семестр – 1 год. 4 семестр – 2 год.	Освітня програма: Естрадний спів	Семестр		
1			2	3	4
	Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)	Індивідуальні аудиторні (год)			
		20	10	10	20
		Самостійна робота (год.)			
		40	20	20	40
		Форма контролю: 1, 2, 3 семестр – залік 4 семестр - екзамен			

Співвідношення кількості годин індивідуальних аудиторних занять до самостійної роботи становить: 60/120 (1/2)

3.2. Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна

(відповідно до освітньо-професійної програми).

Загальні компетентності:	
ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 7	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
ЗК 12	Здатність працювати автономно;

Фахові компетентності:	
СК 1	Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.
СК 2	Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.
СК 3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
СК 7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом, використовувати професійні знання у практичній діяльності.
ЗК 11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
СК 13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
СК 15	Здатність здійснювати лекторську/аранжувальну/звукорежисерську діяльність в сфері музичного мистецтва.
СК 17	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської, педагогічної діяльності.
СК 18	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання

РН 12	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
РН 15	Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

3.3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Усього	у тому числі				
л		інд.	л а б	.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1. Виконання творів у академічних жанрах						
Тема 1. Робота над проблемами музичного тексту	26		10			16
Тема 2. Робота над засобами художньої виразності	24		10			14
Тема 3. Встановлення жанрових особливостей	14		4			10
Тема 4. Визначення стильової специфіки	14		4			10

Тема 5. Побудова драматургії та визначення архітектоніки.	18		8			10
Тема 6. Робота над втіленням худ. образу	16		4			12
Тема 7. Створення індивідуальної виконавської інтерпретації	14		2			12
Разом за змістовим розділом 1	126		42			84
Розділ 2. Розвиток технічної майстерності						
Тема 8. Робота над артикуляцією та звуковою рівністю	12		4			8
Тема 9. Робота над звільненням ігрового апарату	12		4			8
Тема 10 Узгодження техн. та худ. задач	12		4			8
Разом за змістовим розділом 2	36		12			24
Розділ 3. Оволодіння навичками акомпанементу.						
Тема 11. Відпрацювання вміння концентрації уваги	6		2			4
Тема 12. Розвиток швидкої реакції на зміни тексту	6		2			4
Тема 13. Виховання відчуття партнерства	6		2			4
Разом за змістовим розділом 3	18		6			12
Усього годин	180		60			120

РОЗДІЛ 4. ОП «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО ЕСТРАДИ»

4.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Обов'язкова	
Розділів – 2 Тем – 10	Спеціальність 025 Музичне мистецтво	Рік підготовки: 1-2-й	
Загальна кількість годин – 150 год.	Освітня програма: Музичне мистецтво естради	Семестр	
		1-2-й	3-й
Тижневих годин індивідуальних – 1 самостійної роботи – 1; 2	Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)	Індивідуальні аудиторні	
		30	20
		Самостійна робота	
		60	40
		Форма контролю: 1, 2, 3 семестр – залік	

Співвідношення кількості годин індивідуальних аудиторних занять до самостійної роботи становить: 50/100 (1/2)

4.2. Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна

(відповідно до освітньо-професійної програми).

Загальні компетентності:	
ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння музично-професійної діяльності.
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 7	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 10	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК 11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 12	Здатність працювати автономно.
ЗК 13	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
ЗК 15	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 18	Здатність запобігати виникненню надзвичайних ситуацій та виробничих ризиків, а в разі їх виникнення приймати адекватні рішення та виконувати дії, спрямовані на їх ліквідацію, надавати медичну допомогу потерпілим при нещасних випадках, використовувати та застосовувати у своїй практичній діяльності технології, спрямовані на забезпечення здорових і безпечних умов існування людини в сучасному навколишньому середовищі.
Фахові компетентності:	
СК 1	Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.
СК 2	Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.
СК 3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
СК 4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
СК 5	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
СК 7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
СК 9	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
СК 11	Здатність оперувати професійною термінологією.
СК 12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
СК 13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
СК 15	Здатність здійснювати лекторську, аранжувальну діяльність в сфері музичного мистецтва.
СК 17	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
СК 18	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання

РН 1	Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.
РН 2	Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів.
РН 3	Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності;
РН 4	Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
РН 5	Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію;
РН 6	Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.
РН 8	Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
РН 12	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
РН 14	Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті, диригування, теорії та історії музики., композиції.

4.3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
Л		інд.	л а б	.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1. Виконання творів у академічних жанрах						
Тема 1. Робота над проблемами музичного тексту	30		10			20
Тема 2. Робота над засобами художньої виразності	27		9			18
Тема 3. Встановлення жанрових особливостей	12		4			8
Тема 4. Визначення стильової специфіки	12		4			8
Тема 5. Побудова драматургії та визначення архітектоніки.	18		6			12
Тема 6. Робота над втіленням худ. образу	12		4			8
Тема 7. Створення індивідуальної виконавської інтерпретації	12		4			8
Разом за змістовим розділом 1	123		41			82

Розділ 2. Розвиток технічної майстерності					
Тема 8. Робота над артикуляцією та звуковою рівністю	9		3		6
Тема 9. Робота над звільненням ігрового апарату	9		3		6
Тема 10 Узгодження техн. та худ. задач	9		3		6
Разом за змістовим розділом 2	27		9		18
Усього годин	150		50		100

РОЗДІЛ 5. ОП «НАРОДНІ ІНСТРУМЕНТИ»

5.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Обов'язкова	
Розділів – 2 Тем – 10	Спеціальність 025 Музичне мистецтво Освітня програма: Народні інструменти Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)	Рік підготовки: 1-2-й	
Загальна кількість годин – 150 год.		Семестр	
		1-2-й	3-й
Тижневих годин індивідуальних – 1 самостійної роботи – 2		Індивідуальні аудиторні	
	30 год.	20 год.	
	Самостійна робота		
	60 год.	40 год.	
		Форма контролю: 1, 2, 3 семестр – залік	

Співвідношення кількості годин індивідуальних аудиторних занять до самостійної роботи становить: 50/100 (1/2)

5.2. Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна

(відповідно до освітньо-професійної програми).

Загальні компетентності:	
ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння музично-професійної діяльності.
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 7	Здатність бути критичним і самокритичним;
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
ЗК 12	Здатність працювати автономно;
ЗК 13	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість;

ЗК 15	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 17	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Фахові компетентності:	
СК 1	Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.
СК 2	Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.
СК 3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
СК 4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
СК 5	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
СК 7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
СК 8	Здатність здійснювати диригентську діяльність.
СК 9	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
СК 11	Здатність оперувати професійною термінологією.
СК 12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності
СК 13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
СК 15	15 Здатність здійснювати лекторську / аранжувальну діяльність в сфері музичного мистецтва.
СК 17	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
СК 18	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.
СК 24	Здатність застосовувати традиційні та інноваційні технології для

	забезпечення освітнього процесу в музичних навчальних закладах.
СК 25	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу у виконавській, педагогічній діяльності музиканта-інструменталіста.

Програмні результати навчання

РН 1	Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.
РН 2	Володіти методами та навичками хорового співу, репетиційної роботи та концертних виступів.
РН 3	Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності;
РН 4	Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
РН 5	Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
РН 6	Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.
РН 8	Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
РН 12	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
РН 14	Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті/диригування.
РН 18	Володіти методами та навичками відтворення емоційно-образного змісту музичного твору під час сольної / ансамблевої діяльності

5.3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усь ого	у тому числі				
Л		інд.	лаб	.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1. Виконання творів у академічних жанрах						
Тема 1. Робота над проблемами музичного тексту	27		9			18
Тема 2. Робота над засобами художньої виразності	27		9			18
Тема 3. Встановлення жанрових особливостей	12		4			8
Тема 4. Визначення стильової специфіки	12		4			8
Тема 5. Побудова драматургії та визначення архітектоніки.	21		7			14

Тема 6. Робота над втіленням худ. образу	12		4			8
Тема 7. Створення індивідуальної виконавської інтерпретації	12		4			8
Разом за змістовим розділом 1	123		41			82
Розділ 2. Розвиток технічної майстерності						
Тема 8. Робота над артикуляцією та звуковою рівністю	9		3			6
Тема 9. Робота над звільненням ігрового апарату	9		3			6
Тема 10 Узгодження техн. та худ. задач	9		3			6
Разом за змістовим розділом 2	27		9			18
Усього годин	150		50			100

РОЗДІЛ 6. ОП «НАРОДНИЙ СПІВ»

6.1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Обов'язкова	
Розділів – 3 Тем – 13	Спеціальність 025 Музичне мистецтво Освітня програма: Народний спів	Рік підготовки: 1-2-й	
Загальна кількість годин – 180 год.		Семестр	
		1-2-й	3-4-й
Тижневих годин індивідуальних – 1 самостійної роботи – 2		Індивідуальні аудиторні	
	30 год.	30 год.	
	Самостійна робота		
	60 год.	60 год.	
		Форма контролю: 1, 2, 3 семестр – залік 4 семестр – екзамен	

Співвідношення кількості годин індивідуальних аудиторних занять до самостійної роботи становить: 60/120 (1/2)

6.2.Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна

(відповідно до освітньо-професійної програми).

Загальні компетентності:	
ЗК 1.	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
Фахові компетентності:	
СК 7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом, використовувати професійні знання у практичній діяльності.
СК 11	Здатність оперувати професійною термінологією.

Програмні результати навчання

РН 8	Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
-------------	---

PH 12	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
PH 15	Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

6.3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього го	у тому числі				
л		інд.	л а б	.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1. Виконання творів у академічних жанрах						
Тема 1. Робота над проблемами музичного тексту	26		10			16
Тема 2. Робота над засобами художньої виразності	24		10			14
Тема 3. Встановлення жанрових особливостей	14		4			10
Тема 4. Визначення стильової специфіки	14		4			10
Тема 5. Побудова драматургії та визначення архітекτονіки.	18		8			10
Тема 6. Робота над втіленням худ. образу	16		4			12
Тема 7. Створення індивідуальної виконавської інтерпретації	14		2			12
Разом за змістовим розділом 1	126		42			84
Розділ 2. Розвиток технічної майстерності						
Тема 8. Робота над артикуляцією та звуковою рівністю	12		4			8
Тема 9. Робота над звільненням ігрового апарату	12		4			8
Тема 10. Узгодження техн. та худ. задач	12		4			8
Разом за змістовим розділом 2	36		12			24
Розділ 3. Оволодіння навичками акомпанементу.						
Тема 11. Відпрацювання вміння концентрації уваги	6		2			4
Тема 12. Розвиток швидкої реакції на зміни тексту	6		2			4
Тема 13. Виховання відчуття партнерства	6		2			4
Разом за змістовим розділом 3	18		6			12
Усього годин	180		60			120

РОЗДІЛ 7. ОП «ОРКЕСТРОВІ ДУХОВІ ТА УДАРНІ ІНСТРУМЕНТИ»

7.1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Обов'язкова	
Розділів – 2 Тем – 10	Спеціальність 025 Музичне мистецтво	Рік підготовки: 1-2-й	
Загальна кількість годин – 150 год.	Освітня програма: Оркестрові духові та ударні інструменти	Семестр 1-2-й 3-й	
Тижневих годин індивідуальних – 1 самостійної роботи – 2	Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)	Індивідуальні аудиторні 30 год. 20 год.	
		Самостійна робота 60 год. 40 год.	
		Форма контролю: 1, 2, 3 семестр – залік	

Співвідношення кількості годин індивідуальних аудиторних занять до самостійної роботи становить: 50/100 (1/2)

7.2.Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна

(відповідно до освітньо-професійної програми).

Загальні компетентності:	
ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння музично-професійної діяльності.
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів.
ЗК 4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 7	Здатність бути критичним.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК 11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК 12	Здатність працювати автономно.
ЗК 13	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
ЗК 15	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 17	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
ЗК 18	Здатність запобігати виникненню надзвичайних ситуацій та виробничих ризиків, а в разі їх виникнення приймати адекватні рішення та виконувати дії, спрямовані на їх ліквідацію, надавати домедичну допомогу потерпілим при нещасних випадках, використовувати та застосовувати у своїй практичній діяльності технології, спрямовані на забезпечення здорових і безпечних умов існування людини в сучасному навколишньому середовищі.
Фахові компетентності:	
СК 1	Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.
СК 2	Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.
СК 3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
СК 4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
СК 5	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
СК 7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання в виконавській та педагогічній діяльності.
СК 8	Здатність здійснювати диригентську діяльність.
СК 9	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
СК 11	Здатність оперувати професійною термінологією.
СК 12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності

СК 13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
СК 15	Здатність здійснювати лекторську, аранжувальну діяльність в сфері музичного мистецтва.
СК 17	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
СК 18	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської(диригентської) діяльності.
	РН 2 Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів.
	РН 3 Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності;
	РН 4 Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
	РН 5 Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
	РН 6 Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію
	РН 8 Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
	РН 12 Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
	РН 14 Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті, диригування, теорії, історії музики.
РН 18 Володіти знаннями, уміннями й навичками щодо забезпечення необхідного рівня безпеки у надзвичайних ситуаціях, охорони праці та виробничої санітарії.	

7.3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього го	у тому числі				
л		інд.	л а б	.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1. Виконання творів у академічних жанрах						
Тема 1. Робота над проблемами музичного тексту	23		8			15
Тема 2. Робота над засобами художньої виразності	23		8			15
Тема 3. Встановлення жанрових особливостей	12		4			8
Тема 4. Визначення стильової специфіки	12		4			8
Тема 5. Побудова драматургії та визначення архітекτονіки.	23		8			15
Тема 6. Робота над втіленням худ. образу	12		4			8
Тема 7. Створення індивідуальної виконавської інтерпретації	12		4			8
Разом за змістовим розділом 1	117		40			77
Розділ 2. Розвиток технічної майстерності						
Тема 8. Робота над артикуляцією та звуковою рівністю	12		4			8
Тема 9. Робота над звільненням ігрового апарату	11		3			8
Тема 10 Узгодження техн. та худ. задач	10		3			7
Разом за змістовим розділом 2	33		10			23
Усього годин	150		50			100

РОЗДІЛ 8. ОП «ОРКЕСТРОВІ СТРУННІ ІНСТРУМЕНТИ»

8.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Обов'язкова	
Розділів – 2 Тем – 10	Спеціальність 025 Музичне мистецтво Освітня програма: Оркестрові струнні інструменти	Рік підготовки: 1-й	
Загальна кількість годин – 90 год.		Семестр 1-й 2-й	
		Індивідуальні аудиторні	
Тижневих годин: індивідуальних: 1 семестр – 1 2 семестр – 1 самостійної роботи: 1 семестр – 2 2 семестр – 1		Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)	20 год.
	Самостійна робота		
	40 год.		20 год.
		Форма контролю: 1, 2 семестр – залік	

Співвідношення кількості годин індивідуальних аудиторних занять до самостійної роботи становить: 30/60 (1/2)

8.2. Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна

(відповідно до освітньо-професійної програми).

Загальні компетентності:	
ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння музично-професійної діяльності.
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 7	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 10	Здатність спілкуватися іноземною мовою
ЗК 11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 12	Здатність працювати автономно.
ЗК 13	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
ЗК 15	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 17	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК 18	Здатність запобігати виникненню надзвичайних ситуацій та виробничих ризиків, а в разі їх виникнення приймати адекватні рішення та виконувати дії, спрямовані на їх ліквідацію, надавати медичну допомогу потерпілим при нещасних випадках, використовувати та застосовувати у своїй практичній діяльності технології, спрямовані на забезпечення здорових і безпечних умов існування людини в сучасному навколишньому середовищі.
Фахові компетентності:	
СК 1	Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.
СК 2	Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.
СК 3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
СК 4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
СК 5	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
СК 7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
СК 8	Здатність здійснювати диригентську діяльність.
СК 9	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
СК 10	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
СК 11	Здатність оперувати професійною термінологією.
СК 12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності
СК 14	Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.

СК 16	Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.
СК 17	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
СК 18	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання

Програмні результати навчання	РН 1 Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.
	РН 2 Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів.
	РН 3 Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності;
	РН 4 Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
	РН 5 Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію;
	РН 6 Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.
	РН 8 Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
	РН 12 Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
	РН 14 Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті, диригування, теорії та історії музики.
РН 19 Володіти знаннями, уміннями й навичками щодо забезпечення необхідного рівня безпеки у надзвичайних ситуаціях, охорони праці та виробничої санітарії.	

8.3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усь го	у тому числі				
л		інд.	л а б	.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1. Виконання творів у академічних жанрах						
Тема 1. Робота над проблемами музичного тексту	18		6			12
Тема 2. Робота над засобами художньої виразності	18		6			12
Тема 3. Встановлення жанрових особливостей	6		2			4
Тема 4. Визначення стильової специфіки	6		2			4
Тема 5. Побудова драматургії та визначення архітектоніки.	12		4			8
Тема 6. Робота над втіленням худ. образу	6		2			4
Тема 7. Створення індивідуальної виконавської інтерпретації	6		2			4
Разом за змістовим розділом 1	72		24			48
Розділ 2. Розвиток технічної майстерності						
Тема 8. Робота над артикуляцією та звуковою рівністю	6		2			4
Тема 9. Робота над звільненням ігрового апарату	6		2			4
Тема 10 Узгодження техн. та худ. задач	6		2			4
Разом за змістовим розділом 2	18		6			12
Усього годин	90		30			60

РОЗДІЛ 9 ОП «ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ»

9.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни			
Кількість кредитів – 7	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Обов'язкова			
Розділів – 3 Тем – 13	Спеціальність 025 Музичне мистецтво Освітня програма: Хорове диригування	Рік підготовки: 1-2-3-й			
Загальна кількість годин – 210 год.		Семестр			
Тижневих годин: індивідуальних – 1 самостійної роботи – 2		1-2-й	3-4-й	5-й	
		Індивідуальні аудиторні			
	30	30	20		
	Самостійна робота				
			60	60	40
			Форма контролю: 1, 2, 3 семестр – залік 4, 5 семестр – екзамен		

Співвідношення кількості годин індивідуальних аудиторних занять до самостійної роботи становить: 70/140 (1/2)

9.2. Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна

(відповідно до освітньо-професійної програми).

Загальні компетентності:	
ЗК 4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 7	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
ЗК 9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК 12	Здатність працювати автономно.
ЗК 13	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
Фахові компетентності:	

СК 1	Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.
СК 2	Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.
СК 3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
СК 4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
СК 5	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
СК 7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
СК 9	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
СК 11	Здатність оперувати професійною.
СК 12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності
СК 17	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
СК 18	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання

Програмні результати навчання	РН 1 Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.
	РН 2 Володіти методами та навичками хорового співу, репетиційної роботи та концертних виступів.
	РН 4 Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
	РН 5 відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію;
	РН 8 Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
	РН 10 Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з хоровим колективом.

РН 12 Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
РН 15 Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва
РН 17 Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

9.3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		інд.	л	.	с.р.	
го	а	б				
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1. Виконання творів у академічних жанрах						
Тема 1. Робота над проблемами музичного тексту	32		12			20
Тема 2. Робота над засобами художньої виразності	28		11			17
Тема 3. Встановлення жанрових особливостей	27		5			12
Тема 4. Визначення стильової специфіки	27		5			12
Тема 5. Побудова драматургії та визначення архітекτονіки.	19		8			11
Тема 6. Робота над втіленням худ. образу	18		5			13
Тема 7. Створення індивідуальної виконавської інтерпретації	16		3			13
Разом за змістовим розділом 1	147		49			98
Розділ 2. Розвиток технічної майстерності						
Тема 8. Робота над артикуляцією та звуковою рівністю	14		5			9
Тема 9. Робота над звільненням ігрового апарату	14		5			9
Тема 10. Узгодження техн. та худ. задач	13		4			9
Разом за змістовим розділом 2	41		14			27
Розділ 3. Оволодіння навичками акомпанементу.						
Тема 11. Відпрацювання вміння концентрації уваги	8		3			5
Тема 12. Розвиток швидкої реакції на зміни тексту	7		2			5
Тема 13. Виховання відчуття партнерства	7		2			5
Разом за змістовим розділом 3	22		7			15
Усього годин	210		70			140

РОЗДІЛ 10 ОП «АКТОРСЬКЕ МИСТЕЦТВО МУЗИЧНО-ДРАМАТИЧНОГО ТЕАТРУ»

10.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Обов'язкова	
Розділів – 3 Тем – 8	Спеціальність 026 Сценічне мистецтво Освітня програма: Акторське мистецтво музично-драматичного театру	Рік підготовки: 2-й	
Загальна кількість годин – 150 год.		Семестр	
		3-й	4-й
		Індивідуальні аудиторні	
Тижневих годин індивідуальних: 1 семестр – 1 2 семестр – 2 самостійної роботи: 1 семестр – 2 2 семестр – 1	Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)	20 год.	30 год.
		Самостійна робота	
		40 год.	60 год.
		Форма контролю: 3, 4 семестр – залік	

Співвідношення кількості годин індивідуальних аудиторних занять до самостійної роботи становить: 50/100 (1/2)

10.2. Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна (відповідно до освітньо-професійної програми).

Загальні компетентності:	
ЗК 2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
ЗК 3	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Фахові компетентності:	
СК 1	Здатність генерувати задум та здійснювати розробку нової художньої ідеї та її втілення у творі сценічного мистецтва.

СК 2	Здатність до творчого сприйняття світу та його відтворення у художніх сценічних образах.
СК 5	Здатність до публічної репрезентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.
СК 6	Здатність до оперування специфічною системою виражальних засобів при створенні та виробництві сценічного твору.
СК 9	Здатність співвідносити особисте розуміння художньої ідеї та твору із зовнішнім контекстом.
ЗК 14	Здатність аналізувати твори літератури і мистецтва на основі критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять сценічного мистецтва.
СК 15	Здатність вільно орієнтуватися у напрямках, стилях, жанрах та видах сценічного мистецтва, творчій спадщині видатних майстрів.
СК 16	Здатність враховувати етичні засади професійної діяльності.
СК 17	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської, педагогічної діяльності.
СК 18	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання

РН 3	Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.
РН 4	Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.
РН 5	Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване сучасне забезпечення до розв'язання відповідних задач професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.
РН 6	Аналізувати проблемні ситуації й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання.
РН 7	Генерувати концептуалізувати художню ідею та твір
РН 9	Співвідносити мистецькі ідеї та твори із соціальним. Культурним та історичним контекстом для глибшого їх розуміння.
РН 10	Обирати оптимальні художньо-виражальні та технічні засоби відтворення креативного задуму при реалізації сценічного твору (проекту).
РН 13	Знати основні (епохи, стилі, напрямки) у розвитку театру, літератури, образотворчого мистецтва, музики, кіно; основні факти про видатних особистостей у сфері мистецтва; класифікувати види та жанри сценічного мистецтва.

PH 15	Аналізувати та оцінювати досягнення художньої культури, твори літератури та мистецтва з урахуванням історичного контексту.
PH 16	Вивчати творчі можливості та перспективи особистого розвитку, здійснювати психологічну саморегуляцію.

Очікувані результати навчання:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти має оволодіти знаннями, вміннями, навичками, необхідними для здійснення фахової діяльності у сфері акторського мистецтва музично-драматичного театру. Зокрема, після закінчення курсу «Фортепіано» здобувач освіти мусить демонструвати достатній для виконання професійної діяльності рівень акомпаніаторських навичок та фортепіанно-виконавської майстерності, для чого йому потрібно:

- освоїти акомпаніаторські навички для можливості акомпанувати власному співу;
- оволодіти навичками читання з листа нотного тексту неважких вокальних партій та їх транспонування;
- володіти термінологією фортепіанного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом;
- опанувати особливості виконання фортепіанної мініатюри;
- відтворювати емоційно-образний зміст фортепіанного твору;
- освоїти нескладні види фортепіанної техніки, (виконання технічних вправ, гам, акордів арпеджіо та нескладних етюдів);
- ознайомитися з методами роботи над нескладною поліфонією та творами крупної форми;
- критично аналізувати та оцінювати своє виконання;
- набути навичок роботи з музикознавчою та методичною літературою.

10.3. Програма навчальної дисципліни

Програма з курсу «Фортепіано» розроблена за принципом розподілу навчального матеріалу на змістовні розділи. Кожний розділ є цілісним навчальним об'єктом, що включає визначену кількість індивідуальних аудиторних занять та позааудиторних навчально-виконавських заходів – самостійних занять здобувача вищої освіти. Розділи розподіляються на теми, які у

загальних рисах відображають основні види роботи над індивідуальним репертуаром здобувача.

Примітка. Теми можуть варіюватися залежно від індивідуальних особливостей здобувача освіти, оскільки творчі процеси, до яких належить мистецтво гри на фортепіано, важко спрогнозувати.

Специфіка курсу «Фортепіано» полягає в його практичній спрямованості й необхідності постійного удосконалення, що зумовлює необхідність паралельного освоєння всіх змістовних розділів упродовж семестру.

Курс «Фортепіано» складають три змістовних розділи, які спрямовані на: оволодіння навичками акомпанементу під час розспівування та виконання вокального твору; набуття навиків роботи над фортепіанною п'єсою та технічним удосконаленням; ознайомлення з поліфонією та крупною формою.

Розділ 1 – Оволодіння навичками акомпанементу.

Тема 1. Розучування розспівувань (вокально-технічних вправ) з акомпанементом до них).

- а) три або п'ять звуків у поступовому русі вгору або вниз закритим ротом *legato*, *staccato*. *non legato*;
- б) терцевий або квінтовий мажорний звукоряд, звуки якого розспівуються на голосні «і» або «а»;
- в) спів на одній ноті (та на одній висоті) на звуках «і», «у», «о», «е», «а»;
- г) спів гамоподібних побудов у ритмічному розмаїтті;
- д) вправи на хроматизми та розвиток чистого інтонування;

Тема 2. Виконавські особливості партії фортепіано під час розспівування.

Тема 3. Робота над вокальним твором з акомпануванням власному співу.

Розділ 2 – Ознайомлення з творами у академічних жанрах

Розділ передбачає роботу над виконанням твору малої форми (фортепіанної мініатюри), а також ознайомлення з методами роботи над поліфонією та твором крупної форми.

Тема 4. Розучування п'єси. Робота над нотним текстом, засобами музичної виразності, жанровими та стильовими особливостями.

Тема 5. Побудова драматургії п'єси та робота над втіленням художнього образу.

Тема 6. Ознайомлення з принципами роботи над поліфонією та крупною формою.

Розділ 3 – Розвиток технічної майстерності

Розділ спрямований на набуття технічних можливостей здобувачів вищої освіти. Передбачає накопичення досвіду виконання технічних вправ, гам та нескладних етюдів.

Тема 7. Робота над артикуляцією, звуковою та ритмічною рівністю, свободою ігрового апарату.

Тема 8. Узгодження технічних і художніх задач.

10.4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	ус бо го	у тому числі				
л		інд.	л а б	.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1. Оволодіння навичками акомпанементу.						
Тема 1. Розучування розспівувань (вокально-технічних вправ) з акомпанементом до них	21		7			14
Тема 2. Виконавські особливості партії фортепіано під час розспівування.	18		6			12
Тема 3. Робота над вокальним твором з акомпануванням власному співу.	21		7			14
Разом за змістовим розділом 1	60		20			40
Розділ 2. Ознайомлення з творами у академічних жанрах						
Тема 4. Розучування п'єси. Робота над нотним текстом, засобами музичної виразності, жанровими та стильовими особливостями.	21		7			14
Тема 5 Побудова драматургії п'єси та робота над втіленням художнього образу.	18		6			12
Тема 6 Ознайомлення з принципами роботи над поліфонією та крупною формою.	21		7			14
Разом за змістовим розділом 2	60		20			40
Розділ 3. Оволодіння навичками акомпанементу.						
Тема 7. Робота над артикуляцією, звуковою та ритмічною рівністю, свободою ігрового апарату.	15		5			10

Тема 8. Узгодження технічних і художніх задач.	15		5			10
Разом за змістовим розділом 3	30		10			20
Усього годин	150		50			100

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА***Обов'язкова***

Курс навчальної дисципліни «Фортепіано» передбачає практичну діяльність, під час якої в (процесі індивідуальних занять здобувачів вищої освіти з педагогом та самостійної роботи) здійснюється набуття знань, навичок і прийомів для удосконалення фортепіанної майстерності. Рекомендовані джерела інформації не є обов'язковими і можуть використовуватися за бажанням здобувачів вищої освіти з метою розширення музичного кругозору і поглиблення знань з теорії фортепіанного виконавства.

1. Кашкадамова, Н. Б. (2009). Мистецтво виконання музики на клавійно-струнних інструментах (клавикорд, клавесин, фортеп'яно XIV-XVIII ст.). Освіта України.
2. Левицька, Г. (1997). Основи сучасної педалізації. Львів.
3. Рябуха, Н. О. (2016). Відображення романтичного звуковідчуття у фортепіанних творах Ф. Шопена і Ф. Ліста. *Культура України*. 53, 18-28.
4. Рябуха, Н. О. (2016). Звуковий образ світу: онто-сонологічне дослідження фортепіанного мистецтва XX - початку XXI ст. : монографія. Вид.: Бровін О. В.
5. Рябуха, Н. О. (2015). Поетика звукового образу світу Б. Лятошинського (на прикладі фортепіанної творчості). *Культура України*. 51, 26-39.
6. Рябуха, Н. О. (2010). Українська фортепіанна мініатюра як об'єкт виконавської інтерпретації. Харків : Вид-во Бровін О. В.
7. Склярів, О. Д. (2002). Методика викладання курсу фортепіано. Формування і розвиток виконавських навичок студентів: навч. посібник. ХДАК.

Додаткова

8. Деякі питання фортепіанного виконавства: образна характеристика музики методичні вказівки з курсу фортепіано для студентів зі спеціальності «музичне мистецтво»; Уклад. Н. Ю. Зимогляд. Харків: ХДАК, 2011. 20 с.
9. Деякі питання фортепіанного виконавства: артикуляція в музиці: методичні вказівки з курсу фортепіано для студентів зі спеціальності «музичне мистецтво»; Уклад. Н. Ю. Зимогляд. Харків: ХДАК, 2010. 16 с.

10. Методичні рекомендації до самостійного вивчення навчального курсу «Фортепіано»: метод. вказівки до курсу. Уклад. Р. В. Ніколенко. Харків: ХДАК, 2021. 13 с.
11. Методичні рекомендації з організації самостійної роботи студента над етюдами М. Мошковського: методичні вказівки з курсу «Фортепіано» (для студентів денного та заочного відділень спеціалізації «Хорове диригування»), Уклад. Н. Ю. Зимогляд. Харків: ХДАК, 2009. 14 с.
12. Основи самостійної роботи здобувачів вищої освіти над гамовим комплексом: мет. рек. з курсу «Фортепіано» для здобувачів вищої освіти ХДАК. Уклад. А. Ю. Рум'янцева. Харків: ХДАК, 2020. 20 с.
13. Основи оволодіння навичками акомпанементу на уроках фортепіано: методичні рекомендації для студентів ХДАК зі спеціалізації «естрадний спів». Уклад. А. Ю. Рум'янцева. Харків: ХДАК, 2005. 16 с.
14. Особливості курсу фортепіано на диригентських спеціалізаціях факультету музичного мистецтва: Метод. матеріали до курсу. Уклад. О. Д. Складаров. Харків: ХДАК, 2006. 15 с.
15. Принципи самостійної роботи над крупною формою: методичні рекомендації з курсу «Фортепіано» для здобувачів вищої освіти ХДАК; розробник А. Ю. Рум'янцева. Харків: ХДАК, 2021. 20 с.
16. Робота над творами Й. С. Баха (на прикладі «Нотного зошита Анни Магдалени Бах» та «Маленьких прелюдія та фуг»): методичні рекомендації до курсу фортепіано для студентів спеціальності «Музичне мистецтво»; розробник: Н. Зимогляд. Харків: ХДАК, 2014. 22 с.
17. «Робота над фактурою в класі камерного ансамблю (на прикладі інструментальних дуетів українських композиторів)»: методичні рекомендації з курсу «Камерний ансамбль» для здобувачів вищої освіти з ОПП «Фортепіано», розробник Кріпак О. Л. Харків: ХДАК, 2021. 26с.
18. Розвиток фортепіанної техніки: навчально-методичні матеріали для самостійної роботи студентів з курсу «Фортепіано»; розробник : О.Ю. Степанова. Харків, ХДАК, 2019. 18 с.

19. Специфіка самостійної роботи над творами із індивідуального репертуару при вивченні дисципліни «Фортепіано»: метод. матеріали до курсу. Уклад. Р. В. Ніколенко. Харків: Самвидав, 2023. 15 с.
20. Стилiстичні особливості інтерпретації фортепіанних творів І. Шамо»: методичні рекомендації для студентів ХДАК. Уклад. А.Ю.Рум'янцева. Харків: ХДАК, 2004. 18 с.
21. Стилiвові особливості виконання фортепіанних мініатюр М. В. Лисенка: Методичні рекомендації з курсу «Фортепіано». Укл.: Н. О. Рябуха. Харків: ХДАК, 2008. 21 с.
22. «Фортепіанне виконавство: першочерговість інтонаційного осмислення фактури в процесі її прочитання та інтерпретаційного втілення»: методичні рекомендації до курсу «Фортепіано» для здобувачів вищої освіти з ОПП «Фортепіано», розробник Кріпак О., Л. Харків: ХДАК, 2022. 26 с.
23. Фортепіанні мініатюри як об'єкт виконавської інтерпретації: Методичні рекомендації з курсу «Фортепіано». Укл.: Н. О. Рябуха. Харків: ХДАК, 2007. 20 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

24. Зисько В. В. Робота над поліфонією у фортепіанному класі [Електронний ресурс] — режим доступу: <http://intkonf.org/zisko-vv-robota-nad-polifoniyeu-u-forteipiannomu-klasi/>
25. Савицька Я. Я. Головні проблеми у роботі з музичними творами при грі на фортепіано. [Електронний ресурс] — режим доступу: http://ru.osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/50617/
26. Шукайло В. Ф. Шлях до майстерності піаніста: навчально-методичний посібник. // Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2017. 206 с. [Електронний ресурс] — режим доступу: <http://num.kharkiv.ua/share/pdf/Shukaylo.pdf>
27. Особливості втілення виконавських традицій епохи Бароко: метод. рек. До курсу «Історія фортепіанної педагогіки» для здобувачів освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю «Музичне мистецтво» (ОП «Фортепіано»); (розроб. Я. О. Сердюк). Харків: ХДАК, 2023. 10 с. [Електронний ресурс] —

режим доступу: <http://195.20.96.242:5028/khkda-xmlui/handle/123456789/2244>

28. Принципи самостійної роботи над фортепіанними етюдами: методичні рекомендації з курсу «Фортепіано» для здобувачів бакалаврського та магістерського рівнів вищої освіти факультету музичного мистецтва ХДАК, розробник Рум'янцева А. Ю. Харків: ХДАК, 2023 20 с. [Електронний ресурс] — режим доступу: <http://195.20.96.242:5028/khkda-xmlui/handle/123456789/2067>

ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАРНИЙ СПИСОК

Етюди

Г. Гуммель, К. Дерінг, Є. Зауер, В. Зірінг, М. Клементі, Л. Кеслер, Й. Крамер, Т. Куллак, А. Лешгорн, І. Мошелес, З. Тальберг, К. Черні, Л. Шитте, Т. Лешитицький, М. Веріківський, О. Кобилянський, М. Коляда, В. Косенко, Б. Лятошинський, С. Майкапар, М. Сільванський.

Поліфонічні твори

Бах Й. С. Прелюдії та фуги з «Добре темперованого клавіру», I і II т.; Французькі сюїти; Англійські сюїти; Партіти; Інвенції; Маленькі прелюдії та фуги; твори з «Нотного зошиту А. М. Бах»

Бах Й. С. –Бузоні Ф. Органні хоральні прелюдії

Бібік В. Прелюдії та фуги

Гедіке А. Прелюдії та фуги

Гендель Г. Прелюдії та фуги, Сюїти, Фуги, Партіта

Глінка М. Фуга

Дрімлюга М. Інвенція

Карабіц І. Поліфонічна прелюдія

Карамазов А. Фуги (B-dur, a-moll)

Колодуб Л. Фуга (e-moll)

Павлюченко С. Маленькі фуги

Ревуцький Л. Канон (b-moll)

Сасько Г. Інвенції

Твори крупної форми

Бах К. Ф.Е. Сонати

Бетховен Л. Сонати; Рондо; Варіації

Генішта Г. Соната (фа мінор)

Клементі М. Сонатини; Сонати

Лізогуб О. Варіації

Моцарт В. Сонати; Варіації; Рондо; Фантазії

Рожавська Ю. Сонатина (A-dur)

Скарлатті Д. Сонати

Шуберт Ф. Сонати

Щуровський Ю. Українська сонатина

П'єси

Клавірна музика французьких клавесиністів та англійських верджиналістів XVII – XVIII ст.

Гершвін Д. Прелюдії

Гріг Е. Ліричні п'єси, Ноктюрн, Скерцо, Серце поета, Весільний день, Колискова, Минулі дні

Дебюсі К. Прелюдії, «Місячне сяйво»

Дичко Л. «Писанки»

Кармінський М. П'єси

Косенко В. Поема-легенда

Лисенко М. Три українські народні пісні (ор. 42); Гавот на тему української народної пісні «Ходить гарбуз по городу» (ор. 22, d-moll); Ноктюрни; Пісні без слів; Баркарола (ор. 15, e-moll); Романс; Серенада, Колискова, П'єси з «Альбому літа 1900 р.», Елегія; Скерцино, Тарантела; Мазурка, Вальси, Марши. Мрії. «Образки минулого», «Признання» (f-moll), Елегія «Журба», Дві п'єси (ор. 40): «Момент розпачу» (fis-moll), «Момент зачарування» (Ges-dur), п'єси з «Альбому 1902 р.» (ор. 42): «Знемога та дождання» (f-moll – F-dur), «Враження від радісного дня» (A-dur), «Сумний спів» (ор. 42, d-moll). Прелюд (1909 р., c-moll); Експромт (1904 р., g-moll), Ескізи.

Ліст Ф. Ноктюрни, «Втіхи»

Лятошинський Б. «Відображення» (ор. 16), три прелюдії «Шевченківська сюїта»; Дві прелюдії на основі українських народних пісень ор. 38-біс та п'ять прелюдій ор. 44;

Мендельсон Ф. Пісні без слів

Ревуцький Л. «Три дитячі п'єси»; «Пісня» (ор. 17); «Вальс»; «Гумореска» (ор. 17); Етюд, «Три прелюдії» ор. 4 (1913), «Дві прелюдії» (ор. 7), «Дві прелюдії» (ор.11).

Сасько Г. Джазовий альбом

Скорик М. П'єси

Фільц Б. «Десять закарпатських новелет», «Три візерунки», «Київський триптих»,
окремі фортепіанні мініатюри

Шопен Ф. Вальси Мазурки, Прелюдії, Ноктюрни, Полонези, Експромти

Шуберт Ф. Експромти, Музичні моменти

Шуман Р. Новелети, Листи з альбому, Фантастичні п'єси, Дитячі сцени, Мрії,
Порив

Навчальне видання**ФОРТЕПІАНО****Програма та навчально-методичні матеріали з курсу**

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

освітні програми: «Академічний спів», «Естрадний спів», «Музичне мистецтво естради», «Народні інструменти», «Народний спів», «Оркестрові духові та ударні інструменти», «Оркестрові струнні інструменти», «Хорове диригування», «Акторське мистецтво музично-драматичного театру»

Укладачі:

Рябуха Н. О., доктор мистецтвознавства,
доцент кафедри фортепіано ХДАК

Рум'янцева А. Ю., кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри фортепіано ХДАК

Степанова О.Ю., кандидат мистецтвознавства,
старший викладач кафедри фортепіано ХДАК

Склярів О. Д., заслужений діяч мистецтв України, професор,
зав. кафедри фортепіано ХДАК

Друкується в авторській редакції
Комп'ютерний набір та верстка *О. Ю. Степанова*

План 2024

Підписано до друку 27.11.2024 р. Формат 60x84/16
Гарнітура «Times». Папір для мн. ап. Друк ризограф
Ум. друк. арк. ____ Тираж 100. Зам № ____